

De Stemming van 9 september 2018

Hoewel de verschuivingen van week tot week beperkt zijn, zien we toch over de laatste 8 weken een verzwakking van de positie van de regeringspartijen. Ze zijn van 61 gedaald naar 55 zetels. In de maanden daarvoor waren die partijen juist 7 zetels gestegen. De VVD is deze week 2 zetels gedaald, maar t.o.v. de vorige verkiezingen lijken CDA en D66 er het slechtst voor te staan Beide partijen staan nu in totaal op 8 zetels verlies. Nog maar iets meer dan de helft van de kiezers van anderhalf jaar geleden op die partijen geven nu aan weer die partij te zullen stemmen. Wat het effect is van de ontknoping gisteren van het uitzettingsproces van de twee Armeense kinderen, hebben we (nog) niet vast kunnen stellen. Maar het lijkt me niet dat het de combinatie van regeringspartijen electorale winst heeft opgeleverd.

Met 11 zetels staat D66 op de laagste score in 8 jaar. Voor het CDA is 11 zetels de laagste score in 6 jaar.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	2-09-2018	9-09-2018	Versch. t.o.v. vorige keer	Versch met TK2017
VVD	33	29	27	-2	-6
GroenLinks	14	16	17	1	3
FvD	2	16	16		14
PVV	20	16	16		-4
PvdA	9	11	12	1	3
SP	14	12	12		-2
CDA	19	11	11		-8
D66	19	12	11	-1	-8
Partij voor de Dieren	5	7	8	1	3
ChristenUnie	5	6	6		1
DENK	3	6	6		3
50PLUS	4	5	5		1
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	58	55	-3	-21

Als we naar de rangorde van het vertrouwen in de fractievoorzitters kijken, dan zien sinds het aantreden van het kabinet een redelijk stabiel beeld, met uitzondering van Alexander Pechtold. Die stond in 2017, net zoals in de jaren ervoor, in de top-3, maar hij is snel daarna gaan wegzakken en staat nu op de 10e plaats (tussen Krol en Baudet). Dat is een ongewone positie voor een fractievoorzitter van VVD, CDA, PvdA of D66 met nog de aantekening dat Alexander Pechtold altijd hoog scoorde bij een dergelijke meting vanaf 2006.

Rangorde van mate van vertrouwen in de fractievoorzitters

rangorde vertrouwenscijfers	Okt - 2017	Apr - 2018	Sep - 2018
Dijkhoff	1	1	1
Roemer/Marijnissen	5	4	2
Segers	2	2	3
Buma	4	3	4
Thieme	8	7	5
Klaver	7	5	6
Asscher	6	6	7
Van der Staaij	9	8	8
Krol	12	10	9
Pechtold	3	9	10
Baudet	10	11	11
Wilders	11	12	12
Kuzu/Azarkan	13	13	13

De verschuiving van de positie van Pechtold is ook goed te zien als de rangorde per partij vergeleken wordt tussen nu en bij de start van het kabinet.

Rangorde verticaal afgezet	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
oktober 2017	3	2	5	1	5	4	5	5	9	11	10
september 2018	10	5	12	1	6	5	8	9	12	12	12

(zie op de laatste pagina de totale uitslag naar stemgedrag 2017)

Van alle fractievoorzitters scoort Pechtold ook de laagste waarde onder zijn eigen kiezers. Het vertrouwenscijfer is nu 6,1 onder de D66-kiezers van 2017. De meeste fractievoorzitters scoren bij hun eigen kiezers tussen de 7 en 8. Thieme, Dijkhof, Baudet, Klaver en Wilders scoren bij hun eigen kiezers een 7,5 of hoger. Buma en Marijnissen scoren onder de 6,5.

Hoewel Pechtold al in april een stuk lager stond dan normaal hebben de gebeurtenissen van de afgelopen week rondom de publicatie in Privé en het vervolg zijn vertrouwenscijfers behoorlijk aangetast.

Omdat we vorige week ook al de vertrouwenscijfers van de fractievoorzitters hadden gemeten konden we vaststellen wat de verschuiving is geweest tussen vorige week en deze week, dus het effect van de commotie rondom die publicatie in Privé. Over de gehele linie zorgde het voor een daling van 0,5. Bij D66-kiezers van ruim 1 punt.

Vertrouwensscore van Alexander Pechtold

Rangorde verticaal afgezet	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
1 september 2018	4.4	5.0	4.2	7.3	5.2	5.3	3.1	2.9	2.2	1.9	4.8
8 september 2018	3.9	4.6	3.7	6.1	5.3	4.8	3.0	3.0	1.6	1.9	2.6

Naar aanleiding van die publicatie in Privé en de discussies daaromheen zijn een aantal vragen gesteld m.b.t. privacy van politici en deze kwestie rondom Pechtold.

De meningen over het onderwerp privacy en politici lopen behoorlijk uiteen onder de bevolking. Er zijn ook grote verschillen tussen kiezers van de diverse partijen. Kiezers van FvD, PVV en 50PLUS zijn het minst eens met de stelling dat het privé-leven van een politicus buiten de publiciteit moet blijven. Die van D66 het meest, CDA-kiezers staan in hun opvattingen dicht bij die van de eerste groep dan die van D66-kiezers. Het lijkt er echter wel op dat dit samenhangt met over wie de kwestie gaat. Als bij voorbeeld deze commotie over Wilders zou gegaan zijn, dan denk ik dat de beantwoording van deze vraag naar partij volledig zou verschillen. Dan zou het me niet verbazen dat de scores van de D66- en de PVV-kiezers in dat geval andersom zijn!

53% van de Nederlanders (31% van de D66-kiezers) geeft aan dat nu deze kwestie in de publiciteit is gekomen, Pechtold hierover wel nader moet verklaren.

Stellingen naar aanleiding van de publicatie over privé-zaken van Pechtold

Eens met de stelling	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Wat er in het privé-leven van een politicus gebeurt, moet buiten de publiciteit blijven	43%	54%	31%	66%	54%	60%	37%	32%	12%	21%	28%
Bij mijn oordeel over een politicus vind ik het belangrijk om te weten hoe hij in het privé-leven met andere mensen omgaat	53%	43%	66%	47%	43%	40%	49%	57%	84%	71%	68%
Als een politicus het in zijn privé-leven te bont maakt, dan is het belangrijk om daarover te publiceren	66%	57%	77%	49%	59%	58%	64%	73%	92%	80%	77%
Ik vind dat deze kwestie rondom Pechtold wel belangrijk genoeg is om meer over te weten	44%	36%	59%	25%	24%	31%	38%	50%	79%	67%	59%
Nu deze kwestie in de publiciteit is gekomen moet Pechtold hierover wel nader verklaren	53%	45%	62%	31%	32%	49%	52%	62%	79%	73%	74%

Hieronder staan de volledige cijfers van de rangorde van de fractievoorzitters naar stemgedrag in 2017.

Rangorde van mate van vertrouwen in de fractievoorzitters in september 2018

Rangorde verticaal afgezet	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Klaas Dijkhoff (VVD)	1	1	2	5	9	8	9	12	8	7	7
Lilian Marijnissen (SP)	2	7	5	4	2	3	3	1	5	4	2
Gert-Jan Segers (ChristenUnie)	3	3	3	6	5	6	6	6	7	9	8
Sybrand Buma (CDA)	4	2	1	8	7	9	7	8	9	8	9
Marianne Thieme (Partij voor de Dieren)	5	8	9	7	3	4	1	2	6	6	5
Jesse Klaver (GroenLinks)	6	9	10	2	1	2	2	3	11	11	3
Kees van der Staaij (SGP)	7	4	4	9	8	7	11	7	3	5	10
Lodewijk Asscher (PvdA)	8	6	8	3	4	1	4	4	10	10	4
Henk Krol (50PLUS)	9	12	6	10	10	10	5	5	4	3	1
Alexander Pechtold (D66)	10	5	12	1	6	5	8	9	12	12	12
Thierry Baudet (Forum voor Democratie)	11	10	7	12	12	12	10	10	1	2	11
Geert Wilders (PVV)	12	11	11	13	13	13	12	11	2	1	6
Farid Azarkan (DENK)	13	13	13	11	11	11	13	13	13	13	13

